

Αρ. Φακ.: ΑΚΡ 24/2017

Αρ. Τηλ.: 22 495 537

Λευκωσία, 13 Ιουνίου 2017

Γενικό Διευθυντή
Υπουργείου Εξωτερικών
1447 Λευκωσία

Πρέσβη Κυπριακής Δημοκρατίας στη Γερμανία
info@botschaft-zypern.de

...- Αλλαγή εγγράφων-Νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου

Ο κύριος ..., μας είχε υποβάλει στο παρελθόν καταγγελία (ΑΚΡ 86/2013) αρχικά σχετικά με την αδυναμία πρόσβασης στη διαδικασία επαναπροσδιορισμού φύλου στην Κύπρο και στη συνέχεια αναφορικά με την παράλειψη της Κυπριακής Πρεσβείας στο Βερολίνο να τον συνδράμει στην ανανέωση της κάρτας νοσηλείας του. Για υπενθύμισή σας, σας επισυνάπτεται η τελική επιστολή του Γραφείου μου προς τον καταγγέλλοντα, η οποία σας είχε και τότε κοινοποιηθεί με την παράκληση να του δοθεί σχετική καθοδήγηση σε περίπτωση που αποταθεί εκ νέου στην Πρεσβεία.

Ένα χρόνο μετά, ο κύριος ..., ο οποίος πλέον διαμένει και εργάζεται στο Μόναχο, μας ενημέρωσε με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ότι έχει ήδη προβεί σε αλλαγή του ονόματος και του φύλου του στα επίσημα έγγραφά του στη Γερμανία (κάρτα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, βεβαίωση εγγραφής ως Ευρωπαίος πολίτης και κάρτα τράπεζας) και ότι έχει επικοινωνήσει τηλεφωνικά με την Πρεσβεία στο Βερολίνο ζητώντας την προώθηση του αιτήματός του για αλλαγή των κυπριακών του εγγράφων (ταυτότητα, διαβατήριο κ.α.) ώστε αυτά να αντικατοπτρίζουν το επιθυμητό του φύλο και όνομα. Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, από την Πρεσβεία τον ενημέρωσαν ότι πρέπει να έρθει ο ίδιος στην Κύπρο και να ακολουθήσει για το σκοπό αυτό δικαστική διαδικασία. Σημειώνεται ότι ο κύριος Bawadi έχει ήδη υποβληθεί σε ορμονοθεραπεία και μαστεκτομή και αναμένει να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση για πλήρη επαναπροσδιορισμό φύλου του χρόνου. Αντιμετωπίζει συνεπώς σειρά δυσχερειών στην καθημερινότητά του λόγω της αναντιστοιχίας των επίσημων εγγράφων της ταυτότητάς του και ζήτησε, για το λόγο αυτό, την παρέμβαση του Γραφείου μου ώστε να προωθηθεί το αίτημά του από την Πρεσβεία της Κύπρου στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού που είναι η αρμόδια υπηρεσία για το ζήτημα αυτό. Για άμεση αναφορά σας επισυνάπτονται η δικαστική απόφαση βάσει της οποίας ο κύριος Bawadi έχει αλλάξει τα επίσημά του έγγραφα στη Γερμανία.

Σε σχέση με το θεσμικό ζήτημα της προώθησης νομοθεσίας για αναγνώριση της ταυτότητας φύλου¹, η Αρχή κατά των Διακρίσεων έχει, από το 2014, υποβάλει συγκεκριμένες θέσεις

¹ Με τον όρο νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου εννοούμε τη διαδικασία αλλαγής του ονόματος και φύλου που δηλώνεται στα επίσημα δημόσια έγγραφα και μητρώα, προκειμένου να αναγνωρισθεί η ταυτότητα του φύλου ενός ανθρώπου. Σύμφωνα με εκτενή νομολογία του Ευρωπαϊκού

στη βάση, μεταξύ άλλων, των συστάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης². Πιο πρόσφατα, τον Οκτώβριο του 2016, η Αρχή υπέβαλε προτάσεις αναφορικά με τη θεσμοθέτηση ενός πλαισίου προστασίας των δικαιωμάτων των διεμφυλικών (trans) ανθρώπων ενώ τον ίδιο μήνα, συνδιοργάνωσε ημερίδα με το Συμβούλιο της Ευρώπης για το θέμα αυτό³. Επίσης, ένα περίπου μήνα μετά (14 Νοεμβρίου 2017) το ζήτημα συζητήθηκε ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σημειώνεται ότι η απουσία, συγκεκριμένης και συμβατής με τα ανθρώπινα δικαιώματα, νομοθεσίας, εντείνει την ευαλωτότητα και τον κίνδυνο διακριτικής μεταχείρισης και θυματοποίησης των διεμφυλικών ανθρώπων σε κάθε πτυχή της ζωής τους. Όπως έχει τονιστεί στις σχετικές παρεμβάσεις της Αρχής κατά των Διακρίσεων, θα ήθελα να επαναλάβω ότι η διαδικασία της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου πρέπει να βασίζεται στον **αυτοπροσδιορισμό** του ατόμου, να είναι **διοικητικής φύσης, γρήγορη, διαφανής και ανεμπόδιση, να μην εξαρτάται από καμία ιατρική προϋπόθεση** και να **μην πλήττει κανένα ανθρώπινο δικαίωμα**.

Θα ήθελα επίσης να σημειώσω ότι σύμφωνα και με πάγια θέση του Συμβουλίου της Ευρώπης, η νομοθετική ρύθμιση της ταυτότητας φύλου συνιστά ουσιώδη παράγοντα διασφάλισης των δικαιωμάτων των διεμφυλικών ατόμων που αποτρέπει τις ακραίες διακρίσεις, τη βία και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στη βάση δε και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το ζήτημα αποτελεί πρώτιστα θέμα αναγνώρισης του δικαιώματος στον αυτοπροσδιορισμό και θέμα σεβασμού της αξιοπρέπειας και της ιδιωτικής ζωής του κάθε ανθρώπου.

Στην Κύπρο, η απουσία ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τη νομική αναγνώριση των διεμφυλικών συνανθρώπων μας καθώς και η προβληματική, από άποψης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εφαρμοζόμενη πρακτική που επιβάλλει ολική επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου και σχετική «πιστοποίηση» από ιατροσυμβούλιο, θέτουν σε καθημερινή διακινδύνευση την απρόσκοπτη και ανεμπόδιση τους πρόσβαση σε μια σειρά θεμελιωδών δικαιωμάτων ενώ πλήττουν πρώτιστα το δικαίωμα στην αξιοπρέπεια και την ιδιωτική ζωή.

Ενόψει των ανωτέρω, συνεκτιμώντας τη δέσμευση του Υπουργείου Εσωτερικών να προχωρήσει με θεσμοθέτηση της διαδικασίας της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου όπως και την ευάλωτη κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο κύριος ..., παρακαλώ

Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η ταυτότητα φύλου ενός ατόμου, ως αναπόσπαστο στοιχείο της προσωπικότητας του, απορρέει, από το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή

² Έκθεση Αρχής κατά των Διακρίσεων σχετικά με τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου των διεμφυλικών ατόμων, Λευκωσία, 2 Απριλίου 2014

Τοποθέτηση Αρχής κατά των Διακρίσεων σε σχέση με κύρια ζητήματα που άπτονται των διακρίσεων στη βάση του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου, Λευκωσία, 18 Μαΐου 2015

³ Προτάσεις Αρχής κατά των Διακρίσεων αναφορικά με τη θεσμοθέτηση ενός πλαισίου προστασίας των δικαιωμάτων των διεμφυλικών (trans) ανθρώπων, 10 Οκτωβρίου 2016

Συνάντηση Εργασίας (peer to peer meeting) με θέμα τη Νομική Αναγνώριση του Φύλου-Συνδιοργάνωση με Συμβούλιο της Ευρώπης, ACCEPT ΛΟΑΤ Κύπρου, International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA) Europe, Transgender ((TGEU) Europe, 19 Οκτωβρίου 2016

όπως, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων σας μεριμνήσετε για την προώθηση του σχετικού του αιτήματός στην Κύπρο.

Συγχρόνως, η παρούσα επιστολή κοινοποιείται στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών και τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού με την παράκληση να συνεκτιμηθούν, κατά την εξέταση του αιτήματος του κυρίου ..., τόσο το γεγονός ότι βρίσκεται σε τελικό στάδιο επαναπροσδιορισμού του φύλου του όσο και οι δυσκολίες που προκύπτουν λόγω της διαφοροποίησης των στοιχείων του (φύλο και όνομα) ανάμεσα στα κυπριακά και γερμανικά επίσημά του έγγραφα.

Μαρία Στυλιανού Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Κοιν.:

Γενικό Διευθυντή
Υπουργείου Εσωτερικών
1453 Λευκωσία

Αν. Διευθυντή
Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης
1457 Λευκωσία